

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

PATRİCK DEVEDJİAN'IN KORONAVİRÜS'TEN ÖLÜMÜNÜN AKLIMIZA GETİRDİKLERİ... - T24 - 04.04.2020

Hasan Servet ÖKTEM

Blog No: 6
08.04.2020

T24 (4 Nisan 2020)

Hasan Servet ÖKTEM*

Takvimler 28 Mart'ı gösterdiğinde Tahranda maruz kaldığımız terör saldırısı aklımıza takılır. Emeklilik halet-i ruhiyesiyle artık bu tarihi atlamıyoruz. Faal diplomat olduğumuz dönemlerde, bu meşum günü, iş yoğunluğundan ötürü unuttuğumuz olmuştur. "Tahrandan kederli hatıralar" başlıklı yazımızı (28 Mart 2018) okuyanlar bilirler. 28 Mart 1984, Ermeni teröristlerin, Tahranın iki farklı semtinde, bize ve T.C. Tahran Büyükelçiliği Askeri Ataşe Yardımcısı İsmail Pamukçuya, siyasi cinayet saikiyle, ayrı ayrı saldırdıkları gündür.

Tesadüf bu ya, 28 Mart gecesi Fransadaki Ermeni diasporasının önde gelen ismi, tanınmış politikacı, ASALA ve diğer Ermeni terör gruplarının avukatlığını üslenmek suretiyle nam yapan siyasetçi Patrick Devedjian Koronavirüs'ten hayatını kaybetti. Ailesine taziyelerimizi sunarız.

İsmail Pamukçu ve bana saldıran teröristleri İslamcı İran yönetimi yakalamayı ve cezalandırmayı uygun görmediğinden, bu zevatın Patrick Devedjian gibi özünü Ermeni davasına adamış avukatlara hiç ihtiyaçları olmamıştır.

Şunu kabul edelim: Fransadaki Ermeni lobisi, 1970lerden itibaren sesini iyi duyuran, güçlü, iyi örgütlenmiş, siyasetin tam ortasında, tüm siyasi partilerin dikkate almak zorunda bulundukları bir teşkilatlanmadır. Patrick Devedjianın, 2001 yılında Fransa

Parlamentosundan geçen "Ermeni soykırımının tanınması yasası"nın kabulünde önemli bir rol üstlendiği bilinmektedir. 2011 yılında, sözde Ermeni soykırımın tanınmasını perçinlemek amacıyla, Yahudi soykırımını reddetmenin suç kabul edildiği örneğinden hareketle, Ermeni soykırımının reddinin Fransada suç kabul edilmesine ilişkin yasa tasarısının 2011 yılında Parlamentoda kabul edilmesinde yine Devedjianın çabaları ve katkıları söz konusudur. Neyse ki Fransa Anayasa Mahkemesi, 2012 yılında, fikir özgürlüğünü kısıtladığı gerekçesiyle anılan yasayı iptal etmiştir.

Patrick Devedjian, Ermeni davası yolundaki başarı öyküsüne, ünlü ABDli profesör Bernard Lewisi, Ermeni soykırımını reddettiği için Fransız Mahkemeleri önünde tazminat ödemeye mahkum ettiğini de dahil etmektedir. Ünlü tarihçinin, prestijli Fransız gazetesi Le Mondeda 1993 yılında yayınlanan mülakatında, Ermeni soykırımı iddialarının, Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu döneminde meydana gelen olayların Ermeni versiyonunu yansıttığını vurgulamasının, bu ülkedeki Ermeni derneklerinin toplu tepkilerine yol açtığını hatırlıyoruz. Ermeni derneklerinin, Devedjianın aracılığıyla, bu mülakat nedeniyle Bernard Lewis aleyhine Fransız mahkemesi nezdinde açtığı davada, ünlü tarihçinin görüşleri aleyhinde herhangi bir hüküm verilmemiş, ancak mülakat nedeniyle Ermeni toplumunun gücenmiş olabileceği gerekçesiyle sembolik bir manevi tazminat kararı (1 Franc) alınmıştır. Alışılageldiği üzere, Ermeni lobisi, anılan mahkeme kararını Ermeni görüşlerinin zaferi şeklinde sunmuştur. Kararda 1915 olayları soykırım teşkil etmektedir manasına gelecek herhangi bir ifade veya hüküm bulunmamasına rağmen!

Devedjianın vefatıyla ilgili Fransız ve Ermeni basınında yayımlanan yazılarda dikkatimizi çeken nokta, müteveffanın, Türk diplomatlarını öldüren Ermeni teröristleri yüceltmesi, bu militanları haklı davaları uğruna mücadele eden direnişçiler olarak kabul etmesi, Ermeni toplumu içinde kahraman kabul edilmeleri bakımından zihni bir zemin hazırlama çabalarıdır. İşin ilginç yanı, Devedjian, sorulara cevaben, Ermeni davasının uluslararası toplum nezdinde Ermeni terörü vasıtasıyla tanındığını itiraf etmektedir. Bu ifadenin arkasında terör amaca ulaşmak üzere meşru bir yöntemdir savı yatmaktadır. O zaman "Taliban meşru görülmeli, saldırıları eleştirilmemeli" sonucuna varırız.

Devedjian, vefatıyla, asılsız ve taraflı anlatılara dayalı, gerçekliği tartışmalı belgelerle savunulan, 1915 olaylarının 20. yüzyılın ilk soykırımını teşkil ettiği gibi iddialı yalanlarla süslenmiş Ermeni yanlısı görüşlerini, sanki global kabul görmüş gerçekler imişcesine, Fransız basınında bir kez daha yayımlatarak son görevini de başarıyla yerine getirmiştir. Günahları affolunur mu? Bilemiyoruz.

Dışişleri Bakanlığında peş peşe iyi tayinler yapan meslektaşlarımıza sataşmak üzere "şu bakanlığın kaymağını yedin yahu" deyip dururduk. Doğrusunu söylemek gerekirse, Devedjianın arkasından söylenmesi gereken en anlamlı söz, adı geçenin Ermeni davasının kaymağını yiyerek dünyamızdan ayrıldığıdır. Öğrencilik yıllarında aşırı sağ örgütlere üye olan, faşist damgasını yemiş genç avukat, yıllar içinde Ermeni iddiaları üzerinden, terör savunuculuğu yaparak bakan seviyesine kadar yükselmiştir. Koronavirüs krizi şartları olmasaydı, defterinin, görkemli bir cenaze töreniyle kapatılmış olacağını tahmin etmek zor değildir.

1970li yıllardan günümüze başımıza dert olan Ermeni meselesinde, Ermeni diasporasının

önde gelen bir aktör olduğu dikkatlerden kaçmaktadır. Diaspora, Türkiye ve Ermenistanın uzlaşmaları yönünde değil, düşman kalmaları yönünde çabalarını sürdürmektedir. Ermenistanın her sene azalan nüfusu 3 milyona inmiştir. Ülke dışında yaşayan Ermenilerin sayısının 4 milyona yaklaştığı söylenmektedir (1,2 milyon Rusyada, 1 milyon ABD ve Fransada). Özellikle ABD ve Fransada yaşayan Ermeniler maddi açıdan güçlü, iyi örgütlenmiş, etkili, iyi entegre olmuş ve seslerini duyurabilen toplumlardır. Her iki diasporanın, 1991 yılında SSCB boyunduruğundan kurtulan anavatanlarını, demokratik, yolsuzluklardan arındırılmış, çağdaş ve müreffeh bir ülkeye dönüştürmek üzere bir gayret içine girdikleri görülmemiştir. Bağımsızlıktan 20 yıl sonra Ermenistan yine Rusyanın otlağı haline dönüşmüştür. Enerji alanında tamamen Rusyaya bağımlı olan, siyasi ve askeri açılardan Moskovanın sözünden çıkması mümkün gözükmeyen Ermenistanın, mevcut koşullarda, kısa ve orta vadede kalkınması, barış ve huzura kavuşması rüya niteliğindedir. Ermeni diasporası, Güney Kafkasyada tecrit edilmiş durumda bulunan Erivanın, Türkiye ve Azerbaycan ile sorunlarını çözmedikçe, Ermeni halkının refaha ve huzura kavuşamayacağını gayet iyi bilmektedir. Tüm bu gerçeklere karşın, varlık nedeni olan Ermeni soykırımı iddialarını sektör haline dönüştüren diaspora, bu işin kaymağını yemeyi sürdürecek, yeni Devedjianlar üretecektir.

Ermenistanın yolsuzluklara savaş açan yeni başbakanı Nikol Paşinyanın, son dönemde, sözde Ermeni soykırımı kararları alan parlamentoların, Ermeni iddialarına inandıklarından değil, izlediği politikalardan ötürü sinirlendikleri Ankarayı cezalandırmak amacıyla bu kararlara yöneldiklerini kavradığını umuyoruz. Müreffeh, çağdaş ve huzurlu Ermenistanın yolu, Moskovadan mı, yoksa Brükselden mi geçmektedir? Paşinyanın önündeki en büyük sual budur, gerisi teferruattır.

Yazımıza, 1994 yılında Atinada teröre kurban verdiğimiz, Dışişlerine birlikte girdiğimiz, sevgili arkadaşımız Ömer Haluk Sipahioğlu ve diğer 40 Dışişleri şehidinin aziz hatıralarını saygıyla anarak son verirken, asırlarca yan yana yaşayan Türk ve Ermeni halklarının, 1915 olaylarının yol açtığı ortak acılara karşılıklı saygı göstermeleri temelinde barışmalarını temenni ediyoruz.

* *E. Büyükelçi, T24 Konuk Yazar*

** *Fotoğraf: Hasan Servet Öktem*

https://t24.com.tr/yazarlar/hasan-servet-oktem/patrick-devedjian-in-koronavirus-ten-olumunun-aklimiza-getirdikleri,26118

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: ÖKTEM, Hasan Servet. 2026. "PATRİCK DEVEDJİAN'IN KORONAVİRÜS'TEN ÖLÜMÜNÜN AKLIMIZA GETİRDİKLERİ ☀ - T24 - 04.04.2020." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2020 / 6. Nisan 08. Erişim Kasım 23, 2026. https://avim.org.tr/public/Blog/PATRICK-DEVEDJIAN-IN-KORONAVIRUS-TEN-OLUMUNUN-AKLIMIZA-GETIRDIKLERI-T24-04-04-2020

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır